Tweede Kamer der Staten-Generaal 2

Vergaderjaar 2014–2015

28 684 Naar een veiliger samenleving

Nr. 441

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES EN VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 juni 2015

Hierbij bieden wij u de halfjaarlijkse voortgangsrapportage aan van het programma Veilige Publieke Taak (VPT)[1]. Tevens sturen wij u het «Modellenboek trainingen agressie en geweld in de publieke context» toe[2].

Veilige Publieke Taak

In 2007 is door de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het programma VPT geïnitieerd om agressie en geweld tegen werknemers met een publieke taak – zoals ambulancemedewerkers, brandweermensen, onderwijzers en conducteurs – landelijk aan te pakken. Het gaat daarbij om een gecombineerde en integrale aanpak, bestaande uit werkgeversmaatregelen, het bevorderen van de ketensamenwerking (beide vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) en strafrechtelijke maatregelen (vanuit het Ministerie van Veiligheid en Justitie).

Hoofdlijnen van het programma zijn:
– Het stimuleren van de lokale bestuurlijke aanpak en van de aanpak door werkgevers en werknemers (op basis van de acht VPT-maatregelen[3]);
– Het doorontwikkelen van de preventieve aanpak van agressie en geweld;
– Het implementeren van de dadergerichte aanpak.

[1] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl
[2] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl
[3] Het VPT-beleid voorziet in acht maatregelen: een norm stellen, melden van agressie en geweld, registreren van incidenten, voorlichting en training aan medewerkers, een duidelijk signaal aan daders, het bevorderen van aangifte bij de politie, het verhalen van schade en het bieden van opvang en nazorg.

kst-28684-441
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2015

Het programma VPT loopt tot 1-1-2017[4]. Er zijn in de jaren van het programma veel instrumenten en maatregelen ontwikkeld die werkgevers en werknemers met een publieke taak ondersteunen bij de aanpak van agressie en geweld. In de huidige fase van het programma ligt het accent vooral op het implementeren en borgen van het VPT-beleid bij de primair verantwoordelijke partijen: de werkgevers (op basis van de Arbowet), politie en Openbaar Ministerie. Diverse intermediaire organisaties sluiten daarop met hun aanbod aan (bijvoorbeeld Slachtofferhulp Nederland, diverse kennis- en expertisecentra, HALT-Nederland, trainingsbureaus). Ook de samenwerking tussen bovengenoemde betrokken partijen speelt in dit proces een belangrijke rol. Deze wordt gestimuleerd doordat de VPT-regio's de komende anderhalf jaar worden voortgezet. In deze regio's wisselen werkgevers met een publieke taak, gefaciliteerd door bestuurlijke «boegbeelden» en regiocoördinatoren, kennis en ervaringen uit over de implementatie van VPT-beleid. Bovendien worden hier – conform de landelijke kaders – afspraken gemaakt met de politie en het Openbaar Ministerie over de follow up van strafrechtelijke zaken in de regio.
Daarnaast wordt de website van het expertisecentrum VPT vernieuwd. In de tweede helft van 2015 zijn via deze nieuwe website www.agressievrij-werk.nl praktische informatie, instrumenten en goede voorbeelden over de aanpak te vinden, waarmee werkgevers en werknemers hun voordeel kunnen doen. Met de nieuwe website wordt informatie nog beter toegankelijk voor werkgevers en werknemers.
Meer specifiek wordt de training *Omgaan met intimidatie en bedreiging voor burgemeesters* vanaf juni 2015 landelijk aan alle burgemeesters in Nederland beschikbaar gesteld. Deze training is in samenwerking met het Nederlands Genootschap van Burgemeesters (NGB) ontwikkeld. De werving vanuit het NGB is inmiddels van start gegaan. In het najaar van 2014 hebben 24 burgemeesters uit Noord-Brabant en Limburg deze training gevolgd en positief gewaardeerd. De training is vooral gericht op bewustwording en preventie van agressie en geweld.

Wij zijn verheugd te constateren dat uit diverse monitors en uit onderzoeken van de Inspectie SZW het beeld naar voren komt, dat beleid en protocollen tegen agressie inmiddels in alle sectoren worden ingevoerd. In deze fase van het programma VPT is de focus dan ook gericht op de verdere implementatie van het beleid op de werkvloer, door middel van voorlichting en training van leidinggevenden, teams en medewerkers. Met het oog daarop wordt voor het najaar van 2015 de campagne «Duidelijk over agressie» voorbereid. Deze campagne – die samen met zoveel mogelijk sociale partners in de VPT-sectoren[5] wordt uitgevoerd – richt zich op verdere interne agendering en bewustwording van het thema agressie van derden binnen de organisaties met een publieke taak. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de campagnemiddelen die sinds een jaar worden ingezet in het kader van de campagne van Veilig werken in de zorg (www.duidelijkoveragressie.nl). Dit maakt dat de kernboodschap van deze campagne wordt verbreed en versterkt.

Voortgangsrapportage

In bijgaande voortgangsrapportage wordt ingegaan op de inspanningen die in de periode juli – december 2014 zijn verricht en de voortgang die is geboekt op het terrein van bovenstaande hoofdlijnen van het programma VPT.
Ter illustratie van de (mate van) implementatie en borging van het beleid in de sectoren is in deel 2 van de rapportage tevens een beschrijving

[4] Kamerstuk 28 684, nr. 399.
[5] Openbaar bestuur, veiligheid, sociale zekerheid, onderwijs, zorg en openbaar vervoer.

opgenomen van de voortgang bij de diverse departementen en verschillende daaronder ressorterende diensten.

Modellenboek trainingen agressie en geweld in de publieke context

Om de kwaliteit van agressietrainingen naar een hoger niveau te brengen, is vanuit het programma VPT opdracht gegeven aan de Universiteit Twente om onderzoek te doen naar de effectiviteit van deze trainingen. Ter informatie stuur ik u als bijlage bij deze brief stuur ik u het modellenboek dat dit onderzoek heeft opgeleverd. Op basis van dit modellenboek zijn sinds afgelopen najaar tal van activiteiten verricht, waarover u in bijgevoegde voortgangsrapportage wordt geïnformeerd.

Toezeggingen

Tijdens het Algemeen Overleg op 28 oktober 2014 is gesproken over het mobiliseren van het algemeen publiek als omstanders. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft toegezegd te verkennen of en welke mogelijkheden er zijn om het publiek in den brede te bereiken en te mobiliseren. De actualiteit van het onderwerp is de afgelopen tijd flink toegenomen, onder andere door een aantal incidenten bij de Nederlandse Spoorwegen en het uitbrengen van het rapport «Burgermoed, als oplossing voor onveiligheid in het openbaar vervoer» door de Stichting Maatschappij en Veiligheid. Op dit moment wordt vanuit het programma Veilige Publieke Taak aan de hand van focusgroepen onderzocht of werkgevers en werknemers burgeringrijpen wenselijk vinden, onder welke condities en hoe dat ingrijpen eruit zou moeten zien. In de eerstvolgende voortgangsrapportage worden de uitkomsten van dit onderzoek, standpunten en eventuele maatregelen opgenomen.

In bovengenoemd Algemeen Overleg heeft de Minister van Veiligheid en Justitie de Kamer toegezegd om naar aanleiding van het onderzoekrapport «Over de grens» met Openbaar Ministerie (OM) en de Nationale Politie in gesprek te gaan over de mogelijkheden voor de inzet van speciale teams bij agressie en geweld van criminele groepen tegen de bredere VPT-doelgroep. Aannemelijk is namelijk dat dit soort daders nog meer delicten pleegt dan dit geweld. De inzet van speciale teams zou kunnen leiden tot veroordelingen die (veel) hoger uitvallen dan bij een «los» geweldsdelict[7]. Met OM en de Nationale Politie is afgesproken dat deze speciale teams, die zijn samengesteld vanuit reguliere recherchecapaciteit, in deze gevallen zullen worden ingezet.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.H.A. Plasterk

De Minister van Veiligheid en Justitie,
G.A. van der Steur

Kamerstuk 28 684, nr. 426.

[7] Kamerstuk 28 684, nr. 426.